

Shodu s prvopisem potvrzuje:

Obsah žaloby

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného spočívající v tom, že žalovaný nerozhodl o žádosti žalobce ze dne 15. 8. 2021 o poskytnutí informace dle § 14 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „InfZ“), a to kopie protokolu o podání vysvětlení ze dne 27. 7. 2021 ve věci vedené pod sp. zn. 1135221/2021.
2. Žalobce v žalobě uvedl, že žalovaný v zákonné lhůtě požadovanou informaci ani neposkytl, ani nevydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Žádný jiný postup vyřízení žádosti přitom InfZ nepřipouští. Dne 1. 9. 2021 pak žalovaný zaslal žalobci písemnost nadepsanou „Sdělení k podání“, č. j. MHMP 1372054/2021, v níž deklaruje, že požadovanou informaci žalobci neposkytne, neboť žádost žalobce byla posouzena jako žádost o nahlížení do spisu. Dle žalobce se nejedná o rozhodnutí, písemnost tak není označena a nemá náležitosti rozhodnutí.
3. Žalobce též dne 31. 8. 2021 podal u nadřízeného orgánu – Ministerstva dopravy stížnost dle § 16a odst. 1 písm. b) InfZ. Ministerstvo dopravy dne 22. 11. 2021 žalobci doručilo neformální písemnost nadepsanou „Sdělení ke stížnosti ze dne 31. 8. 2021“, č. j. MD-35858/2021-072/5. Dle žalobce se opět nejedná o rozhodnutí, písemnost tak není označena a nemá náležitosti rozhodnutí. Žalobce svou stížností bezvysledně vyčerpal prostředky k ochraně proti nečinnosti správního orgánu.
4. Dle žalobce nemůže povinný subjekt fakticky odmítnout poskytnutí informace, ale sdělit to žadateli pouze neformálním přípisem, neboť tak je žadateli mj. odepřeno právo domáhat se v rámci odvolání dvojinstančního posouzení věci, potažmo soudního přezkumu postupu povinného subjektu.
5. Zcela nepřipadné jsou dle žalobce úvahy žalovaného o tom, že se jednalo o žádost o nahlížení do spisu, jelikož takový závěr měl být uveden a odůvodněn právě v rozhodnutí, které by následně podléhalo soudnímu přezkumu. Irelevantní je též názor žalovaného, že pokud se dle jeho mínění nejedná o žádost podanou podle InfZ (o kterou se však dle žalobce jednalo), nemá povinnost o ní formálně rozhodnout. Takto konstantně judikuje Nejvyšší správní soud, např. dle rozsudku ze dne 27. 6. 2012, č. j. 9 Ans 7/2012-56, „[p]řesvědčení povinného subjektu o tom, že požadovaná informace nespadá pod režim zákona o svobodném přístupu k informacím, nezabavuje tento subjekt povinnosti vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti dle § 15 odst. 1 informačního zákona podané v režimu tohoto zákona. Závěr o tom, že se jedná o informaci, jejíž poskytování upravuje zvláštní zákon (§ 2 odst. 3 informačního zákona), v sobě již zahrnuje věcné posouzení žádosti, jež musí být možné přezkoumat v odvolacím, případně v navazujícím soudním řízení; viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2009, č. j. 2 As 44/2008 - 72.“.

Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Odkázal na své sdělení ze dne 1. 9. 2021, v němž citoval nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 6. 2019, sp. zn. 38/18, který konstatoval, že správní řád je zákonem, který (zde v případě žádosti o několik dokumentů, podkladů, ze správního spisu o dopravním přestupku) upravuje podmínky a provedení čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod, a proto je nutno právě podle něj postupovat. Ústavní soud zároveň zdůraznil, že není rozhodné, „že (fyzické) nahlížení do spisu je náročnější nebo zda se subjekt domnívá, že by kritéria podle ust. § 38 správního řádu nesplnil“. Žalovaný dále svůj postup podpořil rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2018, č. j. 10

Shodu s prvopisem potvrzuje:

As 118/2018-53, který konstatuje: „Je-li žádost o informace svou povahou žádostí o nahlížení do spisu, typicky proto, že žadatel chce získat kopie celého spisu či jeho podstatné části, musí žadatel věc řešit cestou žádosti podle § 38 správního řádu, nikoliv cestou žádosti dle informačního zákona. [...] V nynější věci tudíž materiálně nešlo o žádost o informace podle informačního zákona, ale o žádost o nahlížení do spisu dle § 38 správního řádu. Žalobkyně totiž požadovala v kopii v podstatě všechny listiny, které se ve spisu nacházely. [...] Podání se v souladu s § 37 odst. 1 správního řádu posuzuje podle svého skutečného obsahu a bez ohledu na to, jak je označeno. Stěžovatelka tak měla správně žádost posoudit jako žádost o nahlížení do spisu.“. Závěrem sdělení pak žalovaný žalobce poučil o možnosti realizovat právo nahlížet do spisu.

7. Žalovaný uvedl, že požadovaná informace pochází ze správního spisu o přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, v němž žalovaný figuruje jako osoba, která oznámila podezření o spáchání přestupku. Toto oznámení bylo žalovaným prošetřeno a s osobou, vůči které oznámení žalobce směřovalo, byl sepsán protokol o podání vysvětlení, který byl právě předmětem žádosti o poskytnutí informace. Žalovaný s ohledem na tuto skutečnost posoudil žádost žalobce o poskytnutí kopie protokolu jako žádost o nahlédnutí do spisu dle správního řádu, neboť ve věci žalovaný vystupoval jako dotčená osoba dle § 27 odst. 2 správního řádu a tudíž měl právo do spisu nahlédnout.
8. Podle § 2 odst. 3 InfZ se tento zákon nevztahuje mimo jiné na poskytování informací, pokud zvláštní zákon upravuje jejich poskytování, zejména vyřízení žádostí včetně náležitostí a způsobu podání žádosti, lhůt, opravných prostředků a způsobu poskytnutí informací. Současně však platí, že v případě uplatnění žádosti označené jako žádost o poskytnutí informace dle InfZ, na níž se však na základě § 2 odst. 3 InfZ tento nevztahuje, je třeba postupovat přímo podle zvláštní právní úpravy, neboť skutečnost, že se podání posuzuje podle svého obsahu, je nejenom zásadou správního práva, ale prostupuje celým právním řádem. Opačný přístup by byl v rozporu se zásadou rychlosti a hospodárnosti řízení a rovněž by zatížil samotného žadatele, který by musel svoji žádost uplatnit dle jiného právního předpisu, neboť jeho původní žádost by musela být odmítnuta.
9. Zvláštním ustanovením ve smyslu § 2 odst. 3 InfZ je i § 38 správního řádu o nahlížení do spisu, neboť splňuje podmínky zde stanovené. Takový závěr je potvrzen judikaturou správních soudů, např. rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 125/2013 nebo 1 As 44/2010. Současně platí, že za žádost o nahlédnutí do spisu je třeba považovat nejen takové žádosti, které směřují k získání celého spisu, ale i ty, jež umožňují žadatelům získat jeho podstatnou část. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2020, č. j. 8 As 51/2019-39, dle kterého: „Pokud se však týká informační žádost kompletního spisu či jeho podstatné části, není v takové situaci otázka konkrétního označení požadovaných dokumentů podstatná. Jak totiž plyne z již existující judikatury, vyhovět informační žádosti týkající se poskytnutí správního spisu lze nejen, pokud je požadovaný dokument konkrétně označen, ale především pokud nejde současně [o] kompletní spis či jeho podstatnou část (viz výše již citovaný rozsudek sp. zn. 1 As 51/2009, případně nověji taktéž již zmiňovaný rozsudek sp. zn. 10 As 118/2018). Jinak řečeno, i pokud se žádost týká nikoliv kompletního spisu, ale „jen“ jeho podstatné části, stále obsahově jde o nahlížení do spisu, a míru konkrétnosti označení v žádosti požadovaných dokumentů již není třeba zkoumat.“.
10. Ze spisového materiálu žalovaného vyplývá, že požadovaná informace je jediným podstatným dokumentem, kterým žalobce jako oznamovatel přestupku nedisponuje. Ostatní dokumenty obsažené ve spise, jsou dokumenty, které sám žalovaný zaslal, příp.

Shodu s prvopisem potvrzuje:

dokumenty, které žalobce ze strany žalovaného obdržel (viz vyrozumění o odložení věci). Získáním požadované informace by tak bylo dosaženo toho, že by žalobce disponoval podstatnou obsahovou částí spisu, což vzhledem k uváděné judikatuře naplňuje institut nahlížení do spisu dle správního řádu.

Replika žalobce

11. Žalobce v replice uvedl, že nechtěl získat kopii celého spisu ani jeho podstatné části, jak sugeroval žalovaný, ale toliko jediné písemnosti. Žalovaným zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2018, č. j. 10 As 118/2018-53, přitom v jiné, žalovaným necitované části uvádí, že Nejvyšší správní soud „*zdůrazňuje, že žádostí podle informačního zákona naopak bude, požaduje-li žadatel jen kopie určitých dokumentů ze spisu (nejčastěji půjde o finální rozhodnutí, může jít ale i o několik málo jiných dokumentů tvořících spis – srov. k tomu např. rozsudek ze dne 1. 4. 2014, čj. 7 As 64/2013-49)*“.
12. Žalobce dodal, že o žádost o nahlédnutí do spisu dle § 38 správního řádu se již pojmově vůbec jednat nemohlo. V dané věci neexistovalo (nebylo vedeno) žádné správní řízení a neexistovali tak ani žádní účastníci řízení, kteří by měli právo nahlížet do spisu dle § 38 správního řádu. Jiné osoby než účastníci a jejich zástupci musí k tomu, aby jim bylo umožněno nahlédnout do spisu, prokázat právní zájem nebo jiný vážný důvod. Jde tedy procesně o zcela jinou situaci

Jednání před soudem

13. Soud nařídil jednání na den 9. 5. 2022, přičemž žalobce a jeho zástupce se z jednání řádně omluvili s tím, že jednání může proběhnout v jejich nepřítomnosti. Žalovaný, ač řádně obeslán, se k jednání bez omluvy nedostavil.

Posouzení žaloby soudem

14. Soud v mezích žalobních tvrzení přezkoumal postup žalovaného, přičemž vycházel ze skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí [§ 81 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Po posouzení věci dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
15. Soud konstatuje, že z výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2012, č. j. 9 Ans 7/2012-56, (který vychází z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2009, č. j. 2 As 44/2008-72) vyplývá, že povinný subjekt je povinen vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti dle § 15 odst. 1 InfZ i v případě, je-li přesvědčen, že požadovaná informace nespadá pod režim InfZ. Tento právní názor povinného subjektu bude následně podroben přezkumu v odvolacím, případně v navazujícím soudním řízení.
16. Uvedené judikatorní závěry byly do určité míry modifikovány výše citovanými rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2018, č. j. 10 As 118/2018-53, a ze dne 24. 9. 2020, č. j. 8 As 51/2019-39. Ty se shodují na tom, že pokud žadatel dle InfZ žádá kopii celého spisu, či jeho podstatné části, má se taková žádost podle svého obsahu posoudit jakožto žádost o nahlížení do spisu dle § 38 odst. 2 správního řádu. Tyto rozsudky přitom nevyvrátily, že žádá-li žadatel o konkrétní dokumenty ze spisu, bude se jednat o žádost dle InfZ (první zmíněný rozsudek to výslovně zdůrazňuje).
17. Soud se neztotožňuje s názorem žalovaného, že na věc dopadají posledně zmíněné judikáty Nejvyššího správního soudu v tom smyslu, že žalovaný měl posoudit žádost žalobce jako žádost o nahlížení do spisu dle § 38 odst. 2 správního řádu. Tyto rozsudky neřeší žalovaným nastíněnou situaci, kdy dle názoru žalovaného žalobce před podáním žádosti

Shodu s prvopisem potvrzuje:

disponoval v zásadě celým správním spisem s výjimkou požadované informace a jejím získáním by bylo dosaženo toho, že by žalobce disponoval podstatnou částí spisu. Oba zmíněné rozsudky Nejvyššího správního soudu posuzují samotnou žádost o informaci, nikoli to, zda a jakými částmi správního spisu již žadatel disponoval. Tuto okolnost lze dle náhledu soudu ve vztahu k žádosti o informaci považovat za irelevantní a značně spekulativní.

18. Soud zároveň neshledal, že by „Sdělení k podání“ žalovaného ze dne 1. 9. 2021, č. j. MHMP 1372054/2021, bylo materiálně vzato odmítnutím žádosti žalobce dle § 15 InfZ. Kromě formálních aspektů (označení, chybějící poučení atd.) a explicitního konstatování, že nejde o odmítnutí žádosti, resp. postup dle InfZ, zde především absentuje jednoznačný výrok o tom, že se žádost žalobce odmítá, popř. alespoň jiná, obdobná formulace toho, že žalobci nebude informace poskytnuta.
19. Pokud tedy žalobce žádal o jediný, konkrétně označený dokument ze správního spisu, měla být jeho žádost posouzena dle InfZ a informace měla být buď poskytnuta, nebo měla být žádost odmítnuta rozhodnutím, což se nestalo, je zřejmé, že žalovaný byl (a dosud je) nečinný.

Závěr

20. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto podle § 81 odst. 2 s. ř. s. uložil žalovanému povinnost vydat rozhodnutí o žádosti žalobce ze dne 15. 8. 2021 o poskytnutí informace, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Soud dodává, že tuto povinnost lze splnit i poskytnutím požadované informace.
21. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Jelikož byl žalobce ve věci zcela úspěšný, uložil soud žalovanému zaplatit mu náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč a náklady zastoupení advokátem, kterému náleží odměna stanovená dle § 6 odst. 1, § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve výši 3 100 Kč a paušální náhrada hotových výdajů stanovená dle § 13 odst. 4 téže vyhlášky ve výši 300 Kč za každý ze dvou úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, písemné podání nebo návrh ve věci samé – žaloba) a náhrada za daň z přidané hodnoty v sazbě 21 % ve výši 1 428 Kč. Soud žalobci nepřiznal náhradu nákladů za repliku ze dne 28. 2. 2022, neboť neuváděla žádné nové, pro věc rozhodné skutečnosti. Celkem tak náklady řízení činí 10 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den

Shodu s prvopisem potvrzuje:

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 9. května 2022

Mgr. Milan Tauber v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: